

Jo. Chaudesi liber

CONCIO

QVÆDAM ADMO

DVM ELEGANS, DOCTA, SALV
bris, et pia magistri Iohannis Harpeffeldi,
sacrae Theologiae baccalaurei, habita coram
patribus et clero in Ecclesia Paulina Lons
dini. 26. Octobris. 1553.

Declarant notes
Cui accedunt et sequentia, uidelicet VVil
helmi Pij Decani Cicestrensis, et Iohannis
VVymfleii Archidiaconi Londini, Oratio
nes laudatorie.

Item Magistri Hugonis VVestoni, Decani
VVestmonasterij, uiri longè doctissimi et
eloquentissimi, ac cleri referendarij.

Oratio coram patribus et clero habita, mi
re elegans ac ualde docta, cum responso
et exhortatione reuerendi patris, do
mini Edmundi Londinensis Epis
copi.

et hoc quide hæc
Roma. 15.

Quaecumque scripta sunt, ad nostram doctri
nam scripta sunt,

Referendarius: Ths
prolocutor:

CONCILIO

ON EDAM N D M O

DAE ELEGANS, DOCTA, SALVA

DAE ELEGANS, DOCTA, SALVA

DAE ELEGANS, DOCTA, SALVA

DAE ELEGANS, DOCTA, SALVA

DAE ELEGANS, DOCTA, SALVA

DAE ELEGANS, DOCTA, SALVA

DAE ELEGANS, DOCTA, SALVA

DAE ELEGANS, DOCTA, SALVA

DAE ELEGANS, DOCTA, SALVA

DAE ELEGANS, DOCTA, SALVA

DAE ELEGANS, DOCTA, SALVA

DAE ELEGANS, DOCTA, SALVA

DAE ELEGANS, DOCTA, SALVA

DAE ELEGANS, DOCTA, SALVA

DAE ELEGANS, DOCTA, SALVA

DAE ELEGANS, DOCTA, SALVA

DAE ELEGANS, DOCTA, SALVA

DAE ELEGANS, DOCTA, SALVA

DAE ELEGANS, DOCTA, SALVA

DAE ELEGANS, DOCTA, SALVA

DAE ELEGANS, DOCTA, SALVA

DAE ELEGANS, DOCTA, SALVA

DAE ELEGANS, DOCTA, SALVA

DAE ELEGANS, DOCTA, SALVA

DAE ELEGANS, DOCTA, SALVA

DAE ELEGANS, DOCTA, SALVA

DAE ELEGANS, DOCTA, SALVA

DAE ELEGANS, DOCTA, SALVA

DAE ELEGANS, DOCTA, SALVA

DAE ELEGANS, DOCTA, SALVA

DAE ELEGANS, DOCTA, SALVA

DAE ELEGANS, DOCTA, SALVA

Onorandi domini, re
uerendi patres, ac fratre
s, tanta est uestri
ordinis præcellentia,
tantarum hodie di
cendarum magnitudo,
ut uix facundissimis

mi quidem et ingeniosissimi hominis elo
quentia, nedum mea infantia, hoc tantum dis
cendi onus sustinere queat. Verum quoniam
illi, quorum apud me sacrosancta esse debet
authoritas, mihi ut hoc munus obirem præce
perunt, uestram omnium humanitatem oro,
ut debitum istud obedientie meae officium
uestro fauore prosequamini. Qua spe hu
manitatis uestrae fretus Paulinum illud acto
rum, Ca. 20. scriptum (Attendite uobis et
uniuerso gregi, in quo uos spiritus sanctus
posuit episcopos, regere ecclesiam dei, quam
acquisiuit sanguine suo) uenerando huic sa
cerdotali uestro coetui occinere audebo.
Quorum uerborum occasione, tria mihi pos
sissimum hoc tempore tractanda uidentur:
Primum, quam bene Paulus (cuius hæc sunt
uerba) et sibi, et gregi attenderit: Secun
dum, quam malè, nostris hisce temporibus,
pastores in utraq; se curagesserint: Tertiū,

A. 2.

qua

1. Conuentionis
phes 3 es

2

3

Oratio :

2. Cor. 3.

1. Cor. 3.

1. Tim. 2.

ambrosia (al)

Regina Maria

qua uia sit ingrediendum, ut & nobis & nos-
stro gregi deinceps bene attendamus. Sed
cum teste Apostolo, non simus sufficientes
cogitare aliquid à nobis quasi ex nobis,
sed sufficientia nostra ex DEO sit, cum
teste eodem Apostolo, Neque qui plans-
tat, neq; qui rigat, sit aliquid, sed qui dat in-
crementum deus, conuenire puto, ut antes-
quam hoc tantum negotium aggrediar, omni-
potentis Dei auxilium primitus implorem,
quod ut & uos una mecum ac pro me face-
re dignemini, etiam atq; etiam uos oro & ob-
testor. Atq; hic memores, quomodo Paulus
hortatur primo omnium fieri obsecrationes,
orationes, postulationes, gratiarum actio-
nes pro omnibus hominibus, pro regibus, &
pro omnibus qui in sublimitate constituti
sunt, ut quietam & tranquillam uitam agas-
mus in omni pietate & castitate, primum,
uniuersalem Christi ecclesiam, deinde scres-
sissimam & illustrissimam nostram reginam
quàm diligentissimè deo commendemus, atq;
instantissimè precemur, ut quod in illa cœ-
pit, quod per illam in nobis auspiciatus est, id
perficiat, ut illam hoc in regno, nos per illam
in omni bono confirmet. Et sunt profectò in-
stissimæ causæ, cur hoc facere debeamus. Nā
quod

quod post abscissum Holofernis caput, po-
puli israelitici princeps Ozias dixit ad Ius-
dith, (benedicta es tu filia à domino Deo ex
celso, præ omnibus mulieribus super terram Iudith. 13
benedictus dominus qui creauit coelum &
terrā, qui te direxit in uulnera capitis prin-
cipis inimicorum nostrorum, quia hodie nos-
men tuum ita magnificauit, ut non recedat
laus tua de ore hominum, qui memores fue-
rint uirtutis domini in æternum, pro quibus
non pepercisti anime tue propter angustias
& tribulationem generis tui, sed subuenis-
ti ruine ante conspectum dei nostri) Id in-
serenissimam nostram reginam quam uerissi-
mè quadrat. Quod olim regina Hester ius-
deis præstitit, id illa nobis in præsens præ-
stat, ut luctus et tristitia, in hilaritatem &
gaudium conuertantur, ut sint nobis dies es-
pularum & letitiæ, ut mittamus inuicem ci-
borum partes & pauperibus munuscula lar-
giamur. Quod de Delbora scriptum legis
mus, (Cessauerunt fortes in Israël, & quies-
uerunt donec surgeret Delbora, surgeret
mater in Israël, noua bella elegit dominus)
id paucis uerbis mutatis, ita congruentissi-
mè de illustrissima nostra regina dici possit.
Cessauit religio in Anglia, quieuit donec
A. 3. surgeret

surgeret Maria, surgeret uirgo in Anglia,
 noua bella elegit dominus. Quod in nouo tes-
 tamento seruator noster de sorore Martha
 Luc. 10. pronunciauit (Maria optimam partem ele-
 git) id in serenissima nostra regina uerissime
 locum habet. Nam cum sit clarissimo regum
 & imperatorum genere prognata, non ut
 magna pars nobilitatis consuevit, uana res-
 rum fluxarum gaudia elegit, sed pietatem,
 sed puritatem uitae elegit, & nuper ad reg-
 num sublimata, non quae sua sunt querit, sed
 quae ad pacem, quae ad commoditatem, & ue-
 tilitatem populorum suorum pertinet elegit
 literas, uirtutes, & sanctimoniam elegit,
 estque ob id à Deo electa & dilecta, & gloria
 osissime in oculis nostris magnificata, ut cū
 Luc. 1. deipara uirgine Maria canere possit, (Ecce
 ex hoc beatam me dicent omnes generatio-
 nes, quia fecit mihi magna qui potens est, &
 sanctū nomen eius) hanc nos liberatricē nostrā
 quā diligentissime in precibus nostris Deo
 commendemus: Commendemus & dominam
 Elizabetham praeclariissimam ipsius reginae
 nostrae sororem. Comendemus eos qui sunt
 illustrissimae nostrae reginae à consilijs. Coma-
 mendemus dominum meum colendissimum,
 huius dioceseos episcopum, orantes ut & sibi &

Elizabetha
 a Consilijs
 24

Bonner: episcopus
 Londinensis:

bi &

bi & gregi (quod facit) diligenter intendere
 re pergat. Commendemus dominum episcopum
 pium VVyntonensem regni huius cancellari-
 um, qui & in initio episcopatus sui strenue
 in uinea domini laborauit, & hisce postero-
 ribus annis, uinctus in domino, editis admis-
 rabiliter doctissimis & christianissimis li-
 bris christianam fidem constantissime pro-
 pugnavit, & misericordia dei nobis & rega-
 no inter tot pericula incolumis seruatus,
 iam nunc ingenio, experientia, doctrina, &
 uirtute sua, tum ardua regni huius negotia,
 tum & Christi causam, fortissime sustentat.
 Commendemus uenerandum dominum Cuth-
 bertum Tonstallum, ut canicie, sic ingenio,
 pietate, doctrina, rerum experientia, & stig-
 matibus Christi, cum primis spectabilem.
 Commendemus Dominum Nicholaum Hea-
 thum, episcopum VVygoruensem, dominum
 Georgium Daium Cicestrensem Episco-
 pū duos præstantissimos Heroes, & omni-
 bus episcopo dignis uirtutibus insignes quis
 bus datum est non solum, ut in Christum cre-
 derent, sed ut pro illo etiam paterentur, hos
 inquam omnes & reliquos episcopos, nec nō
 uniuersum præterea clerum nobilitatemq;
 & communitatem huius regni, ac utramq;

Garthius
 episcopus hinton.

Tonstall.

Hithus.

Dau.

Academico
& Oxon
& Cantabrig
pro defunctis:
Prædicator

Contextus
in Paul.

Academiam, Oxoniensem & Cantabrigien-
sem Deo commendamus, pro hijs deniq; qui
in fide defuncti sunt ad misericordem deum
preces fundamus, horum omnium memores
puras manus aut corda potius cum manibus
deo eleuamus.

Clamat pastoribus dominici gregis Paulus
pastor unus omnium laudatissimus, &
quod audistis, dicit, Attendite uobis & uni-
uerso gregi. &c. Quodq; uerbis præcipi, id
quemadmodum re atq; opere sit implendum
exemplo suo plenissime docet. Videamus
quid in illo tam insigni pastore præcesserit,
& intelligemus quid in nobis sequi debeat.
Quomodo Paulus sibi, quomodo gregi atten-
derit, ordine consideremus. In priori ad Cor
1. Cor. 9. rinth. epistola, cap. 9. hæc de sua in seipsum
cura testatur. Castigo corpus meum & in
seruitutem redigo, ne cum alijs prædicau-
erim ipse reprobus efficiar. Quod dicit se cor-
pus castigasse, multas uirtutes uno atq; altes-
ro uerbo complexus est. Nam qui cas-
tigat corpus, is non in comessationibus &
ebrietatibus, non in cubilibus & impudicijs
ambulat, non secundum carnem uiuit, sed
secundum spiritum. Optime intelligebat Paulus,
nihil tam esse pastori ad obsecrandum pas-
torale

forale munus impedimento, quàm sunt corporis uoluptates, nihil quod eque gregem à pastore alienet, ac si illum, non diuinae contemplationi, non sacrarum litterarum studio, non puritate uitae, sed persfruendis uoluptatibus, & curi curandae deditum esse perspexit, nihil quod faciliorem diabolo in nos ingressum præbeat, quàm si carnis curam fecerimus in concupiscentiis. Quæ Paulus ut euitaret castigandum sibi corpus & in seruitutem redigendum curauit. Vna hæc fuit Apostoli cautio, qua sibi pulchrè intendit, sed non in hac una cautione omnis eius erga sese cura continetur: Ecce aliud in quo etiã magnam erga seipsum curam adhibuit. Non fuimus inquit, in sermone adulationis, neq; in occasione auaritiæ, nec querentes gloriã ab hominibus. Quàm egregia obsecro, & hæc erat Apostoli cautela? Cauti sibi à tribus ecclesiasticæ uitæ grauissimis pestibus, ab adulatione, auaritiâ, & uana gloria. Quã longè autem absuerit ab adulatione Paulus, liberæ quibus ubique usus est admonitiones, seuera quoties res posceret expostulationes, tremendæ ob grauiora delicta excommunicationes, clarissimè loquuntur. Quam illud quæso libere, quàm longè ab omni adulatione

A. 5.

latione dictum pariter & factum fuit à Paulo
1. Cor. 5. lo, quod prioris ad Corinth. epistole ca 5.
legimus. Omnino auditur inter uos fornicatio,
& talis fornicatio, qualis nec inter gens
res, ut uxorem patris sui aliquis habeat, &
uos inflati estis & non magis luctum habus
istis, ut tollatur è medio uestram, qui hoc op
pus fecit. Ego quidem absens corpore, prae
sens autem spiritu, iam iudicaui ut praesens,
eum qui sic operatus est, in nomine domini
nostri Iesu Christi congregatis uobis, &
meo spiritu in uirtute domini nostri Iesu
Christi, tradere huiusmodi hominem Sathas
nae in interitum carnis, ut spiritus saluus sit
in die domini nostri Iesu Christi. Non est bo
na gloriatio uestra, nescitis quòd modicum
fermentum totam massam corrumpit? Ex
purgate uetus fermentum, ut sitis noua cons
persio, sicut estis azimi. Quid illud ad eos
dem Corinth. quanta etiam cum libertate?
Quid uultis in uirga ueniam ad uos an in
charitate, & spiritu mansuetudinis & leni
tatis? Quid hoc ad Galat. quòd non adulans
ter? O insensati Galat. quis uos fascinauit,
non obedire ueritati? & sic insipientes estis,
ut cum spiritu coeperitis, nunc carne consu
mamini? Iam ab auaritia quoq; longissime ab
fuisse

fuisse Apostolum hinc intelligi potest. Nos
uerat, ut si quis alius, dictū illud seruatoris,
dignus est operarius mercede sua. Quin ipse
met in epistolis scriptum reliquit. Neminem
suis unquam stipendijs militare, neminem
plantare uineam, qui non de fructu edat, aut
pascere gregem, qui non de lacte gregis mā
ducat, tamen cum esset Corinthi, & egeret
nulli Corinthiorū onerosus esse uoluit. Apud
Thessalonicenses agens, panem gratis non
manducauit ab aliquo, sed in labore & satis
gatione, ne quem ipsorum grauaret. Adeo
non erat pecunie cumulandæ studiosus, ut es
tiam de suo iure multa multis remitteret.
Sed & à uanæ gloriæ studio remotissimum
fuisse Paulum ipsius testimonia facile de
clarabunt. 1. Corinth. 2. Ego cum uenissem, ad
uos fratres, ueni, non in sublimitate sermos
nis aut sapientiæ, annuncians uobis testimo
nium Christi. Non enim indicaui me scire al
iquid inter uos nisi Iesum Christum et hunc
crucifixum. Et ego in infirmitate & timore
& tremore multo fui apud uos & sermo me
us & prædicatio mea non in persuasibilibus
humane sapientiæ uerbis, sed in ostensione
spiritus & uirtutis. Videmus nullam in Apos
tolo gentium tametsi omni & linguarum &
sciens

scientiarum genere instructissimo, fuisse do-
ctrimae ostentationem, nullam omnino iactan-
tiam. Hoc ille tantum in docendo spectauit,
ut quam plurimis prodesset. Huc pertinet
Philipp. 3. et id quod ad Philipp. ca. 3. legimus. Si quis
alius uidetur confidere in carne, ego magis.
circumcissus octauo die, ex genere Israel, de
tribu Benjamin, Hebraeus ex Hebraeis secun-
dum legem Phariseus, secundum iustitiam
quae in lege est, conuersatus sine querela.
Sed quae mihi fuerunt lucra, haec arbitratus
sum propter Christum detrimenta. Verum
tamen existimo omnia detrimentum esse pro-
pter eminentem scientiam domini mei Iesu
Christi, propter quem omnia detrimentum
feci, et arbitror ut stercora. Duas iam Apo-
stoli in seipsum cautiones audiuius: Alte-
ram, qua corpus castigauit, alteram, qua as-
dulationem, auaritiam, et gloriam contemp-
sit. Est et tertium in quo ille sibi diligenter
attendit, nempe ut se per omnia fidelibus ex-
emplum praeberet, hinc clamat Corinthiis.
Imitatores mei estote, sicut et ego Christi.
Hinc Philipp, Imitatores mei estote fratres
et obseruate eos qui ita ambulant, sicut has
betis formam nos. Hinc Thessalonicensibus
ait: Vos scitis, quemadmodum oporteat imi-
tari

tarinos. Hinc Timotheo & Tito discipulis
suis, quorum alterum Ephesi, alterum Cres
te constituerat episcopum, ut idem ipsi quo
que facerent precepit. Timotheo quidem
hijis uerbis. Exemplum esto fidelium, in uer
bo, in conuersatione, in charitate, in fide, in
castitate. Tito autem non multo absimilibus,
in omnibus prebe teipsum exemplum bonos
rum operum, in doctrina, in grauitate, in in
tegritate. Quoniã de Pauli cura in seipsum
dixi, dicam consequenter de ipsius in gregẽ
quoq; cautione, quæ tribus potissimum in re
bus spectatur, in doctrina, quam predicauit, 1
in diligentia qua gregem à lupis defendit, 2
in impositione manuum, qua ecclesiæ de mi
nistris idoneis prouidit. Cuiusmodi autẽ dos 3
doctrinam Paulus mundo annunciauerit, audia
mus eum in, 1, Thessa. 2, hijis uerbis declarans
tem. Exhortatio nostra non de errore neq; 1. Thes. 2
de immunditia, neq; in dolo, sed sicut proba
ti sumus à deo, ut crederetur nobis Euange
lium ita loquimur, non ut hominibus placens
tes, sed deo qui probat corda nostra. Nihil
ille falsum, nihil impurum, nihil per dolum
predicauit. Quæcunq; essent uera, quæcun
que sancta, quæcunque iusta, quæcunque
honestæ, quæcunque bonæ famæ hæc cogita
uit,

uit, hæc docuit, hæc promulgauit. Non ambulauit in astutia, non adulterauit uerbum dei, sed in manifestatione ueritatis commendaui seipsum ad omnem conscientiam hominum coram deo. Et hæc quidem de doctrina quam predicauit. De diligentia uero qua gregē à lupis defendit, quid dicam, cum nulla fere sit ab eo scripta epistola, quæ non hanc eius curam luculentissimè testetur? Romanos orat ut obseruarent eos qui dissensiones & offendicula facerent præter doctrinam quam ipsi didicerunt, & declinarent ab illis, quòd huiusmodi Christo domino non seruiant sed suo uentri & per dulces sermones, & benedictiones seducant corda innocentium. Corinthiis scribens uocat Pseudopostolos operarios subdolos, transfigurantes se in apostolos Christi. Galatas acriter obiurgat, quod transferrentur ab eo qui ipsos uocauit in gratiam Christi, in aliud Euangelium, quo in loco hæc quoq; habet. Etiam si nos aut Angelus de cælo euangelizet uobis, præterquam quod euangelizauimus uobis, anathema sit. Ephesiis dicit, deum dedisse quosdam quidem Apostolos, quosdam autem prophetas, alios uero euangelistas, alios pastores & doctores ad consummationem sanctos

Ca. 16.

2. Cor. 11

Cap. 1.

Cap. 4.

florum in opus ministerij, in edificationem
corporis Christi, ut iam non simus paruuli
fluctuantes, neq; circumferamur omni uento
doctrinae, in nequitia hominum, in astutia
ad circumuentionem erroris. Philippensibus
flens dicit multos ambulare inimicos crucis
Christi, quorum finis interitus, quorum deus
uenter est, & gloria in confusione ipsorum
qui terrena sapiunt. Collossenses iubet caue
re ne quis eos decipiat in sublimitate sermo
rum. Thessalonicensibus denunciat in nomi
ne domini nostri Iesu Christi, ut subtrahant
se ab omni homine ambulante inordinatè, et
non secundum traditionem, quam accepisse
sent ab ipso. Timotheum uult deuitare eos
qui aliter docerent, & non acquiescerent sa
nis sermonibus domini nostri Iesu Christi, et
ei quæ secundum pietatem est doctrina.
Titoprecepit ut hereticum hominem post
unam & secundam correptionem deuitet,
sciens quod peruersus sit, qui huiusmodi
est, & delinquat cum sit suo ipsius iudicio
condemnatus. Hebræos hortatur, ut doctri
nis uarijs & peregrinis non abducerentur.
Quæ mater diligentius unquam cauit filijs
à ueneno quàm Paulus gregi suo cauit ab
heresi? Hijs duabus Pauli in gregem cautios
nibus

Cap. 3.

Cap. 2.

Cap. 2. 3.

1. Tim. 6.

Cap. 3.

Cap. 13.

nibus accedit & tertia in impositione manu
um posita. Legimus Actorum. 14. quomodo
Acto. 14. Paulus & Barnabas cum multas nationes
peragrassent, & innumeros ad fidem cōuer
tissent, constituerunt illis per singulas ciui
tates presbiteros orantes & ieiunantes. Le
1. Tim. 5. gimus in epistola Pauli ad Timotheum. Mas
nus cito nemini imposueris, neque communi
caueris peccatis alienis. Legimus Apostolū
Tit. 1. huius rei gratia Titum Creta reliquisse, ut
constitueret per singulas ciuitates presbite
ros, qui essent sine crimine, non superbi, non
iracundi, non uinolenti, non percussores, nō
turpis lucri cupidi, sed hospitales, benigni,
sobrii, continentēs, amplectentes eum qui se
cundum doctrinam est, fidelem sermonē, pos
tentes exhortari in doctrina sana, & cons
tradicentes arguere. Cuiusmodi pastor fues
rit Paulus, Reuerendi patres ac fratres des
scripsi, non ut tantus Heros describi debuit,
sed ut illum meus Penicillus describere pos
tuit. Habemus in illo boni pastoris exemplar
qui & sibi & gregi diligenter attendit, sibi
quidem dum uoluptates fugeret, adulatorios
nem, auaritiam & gloriam negligeret, exem
plum se se omnibus proponeret, gregi autem
sana docendo, lupos abigendo, dignis manus
imponet

Imponendo. Bonus quidem hic erat pastor,
et ut alios quoque bonos reddat, clamat. At-
tendite uobis et uniuerso gregi, in quo uos
spiritus sanctus. &c. Nunc (quæ erat totius
instituti mei pars secunda) nostri temporis
mores cum illo Pauli exemplo conferamus.
Quantum hac in parte, quam iustum prob-
dolor, patres ac fratres, ordinis nostri dedes-
cus continetur? Paulus sibi attendens, cor-
pus castigauit et in seruitutem redegit, ne
cum alijs predicaret, ipse reprobus efficeretur.
Nostriis uero temporibus ubi ista corpo-
ris castigatio, ubi refrenatio carnis inueniri
potuit? In episcopis ne? (Ac debuit certè po-
tissimum in illis fuisse) in sacerdotibus? in
concionatoribus? At horum plerique in com-
messationibus et ebrietatibus, in cubilibus
et impudicijs ambulauerunt. Et cuiusmos-
di queso, in commessationibus? cuiusmodi à
nato Christo ad nostram usque ætatem, ne
inter laicos quidem audire, nedum in clero
usitate fuerunt. Receptis per orbem terras
rum ieiuniorum diebus, quos ab Ecclesiæ nas-
centis exordio in luctu, in uigilijs, in abstin-
entia, in orationibus uniuersus semper pos-
pulus Christianus egit, ipso etiamnum quas
dragesimali tempore, quod diligentissime

B. I.

hacten-

2^a pars:

fructu:

hactenus obseruatum fuit, illi conuiuia sepi
us eodem die palam celebrare, uentrem sedu
lo saginare, non erubuerunt. Nec recepto ie
iuniorum diebus cibo contenti, tanquam Epi
curi de grege porci, & fruges consumere
nati, nouam commessationum ingressi sunt
uiam. Ac ut se uerè carnales esse probarent,
cum alij piscibus, aut ne piscibus quidem, sed
holeribus duntaxat uescerentur, illi delicas
sissimas carnes ad saturitatem deuorabant.
Hæc est sacerdotalis professionis austeris
tas? hoc abstinentiæ in pastoribus exem
plum? hoc ne est cum Paulo corpus castigas
re, & in seruitutem redigere, an potius car
nis curam facere in concupiscentijs? Dicere
solent populum nescio quid sanctitatis in des
lectu ciborum posui se, atque hanc opinio
nem animis hominum eximendam. hac fors
tasse de causa suo exemplo docere uolues
runt, nihil ad sanctimoniam referre, carnis
bus ne an piscibus quis uesceretur. O dignā
scilicet dominici gregis pastoribus cautelā.
Qui docendo errorem populi, si quis in eare
fuiſſet, corrigere debuerunt, hi bacchanalis
ter uiuendo populum Christianum in gentis
lem edendi licentiam, in magnum abstinen
tiæ contemptum pettraxerunt. Quid de
cubilis

eubilibus & impudicijs ipsorum dicant
sunt qui annos sexaginta & eo amplius nati,
post diuturnum cœlibatum nuptiatores tan-
dem esse coeperunt, & indecentissimè lasciu-
iando deridendos sese uniuerso orbi propis
nauerunt. Bella hæc quidem corporis castis-
gatio, edere ac bibere, quantum, quoties, &
quicquid expetieris, adiungere tibi, libidine
stimulante, qua cum præter ordinis decus,
præter omnium sæculorum consuetudinem
iam concionator, iam sacerdos, iam episcopus
in cœlibatu factus, lasciuiare incipias. Hoc es
frenæ carnis studium, ecclesiastico apud nos
ordini maximum de decus inuulsit. Qui ab omni-
bus, quoad liceret, mundi curis uacui, sa-
cerdotali ministerio incessanter insistere de-
buerunt, hij nuptiatores facti, de uillis com-
parandis, de possessionibus emendis, de cus-
mulandis opibus, toti cogitauerunt. Qui spi-
ritualibus filiis cœlum replerent, posthabitis
eo cœlestium rerum studio, in puellula misce-
ro foetu impregnanda fœdissimè uersabatur
Mibi istud in nostro ordine tam intempestiue
ingurgitandi & indecorè lasciuiendi studiū,
certissimum esse uidetur instantis extremi
iuditij argumentum. Nam cum seruator nos-
ter de secundo aduentu suo loqueretur, in-

Nuptiae;

ter cetera prädixit erunt homines comes
Matt. 24 dentes & bibentes, nubentes & nuptui dan
tes. Quid illa Pauli secunda in seipsum caus
tio, quæ adulationis, auaritiæ, & gloriæ des
pectum continet, quàm malè o superi, hisce
temporibus obseruata fuit? Dum magno es
se in prætio uoluerunt episcopi & sacerdos
tes apud regni procures, dum quoquomodo
se in illorum fauorem insinuant, dum plas
cere illis per omnia student & sacerdotalis
dignitatis grauitatem, & ecclesiasticæ disci
pline seueritatem, & cleri libertatem amis
simus. Adulatio ora episcoporum et sacerdotum
obturauit, adulatio discipline uirgam pastos
rum manibus excussit, & quid non mali in
nos inuexit? Sed nunquid non & in occasio
ne auaritiæ fuerunt? hospitalitatem, quæ
magnam hæcenus regni huius clero apud
omnes ordines laudem comparauit, hoc de
generationis tempore, sicut alia multa, nes
glectam conspeximus. pecunias quibus ino
pes refocillare, studiosos ad literas alere, uis
as publicas reficere, collegia & apta recipi
endis reficiendisque pauperibus hospitia
construere maiores nostri consueuerunt, il
li uel in quæ non oportuit, absumpserunt, uel
auarè sibi reposuerunt. Quod ad gloriæ stu
dium

Adulatio;

Auaritia;

diu attinet quis nescit, fuisse nuper qui
hoc sibi arrogarent, ut se sacras literas per
inde dicerent intelligere, atq; intellexit uis
lus antiquorum patrum? qui se Hieronymo,
Augustino, Ambrosio, Chrysostomo, Basilio,
doctissimis illis & sanctissimis heroibus con
ferre, ne dicam præferre auderent? fuerunt
qui qualicunque linguarum cognitione im
buti, cristas adeo erigerent, ut quem ipsi in
sacris literis sensum sibi affinxissent, cum ue
lut spiritus sancti oraculum, pleno ore popu
lis promulgarent, nihil pensi habentes, quid
omnis præterea ætas, quid uniuersus christia
nus orbis sensisset, fuerunt qui nullius disci
pline liberalis, ne grammaticæ quidem ulla
ex parte gnari ex officinis manuarijs, hircis
adhuc olentes, in pulpitu[m] audacter conscen
derent, & contra omne quod sanctum ac pio
um est, canina impudentia delatrarent, qui
se ob id ipsum, quod strenuè debaccharètur,
pro doctis haberi uoluerunt, quum nulla sit
linguatiore aliquantum muliercula quæ non
hoc doctrinæ genus, & probè calleat &
promptè, nullo nisi diabolo docente exerce
re possit: spiritum se habere qui hoc in ipsis
operetur, iactitare solent. Ac credo certè
spiritum ipsos habere, at quem spiritum? sus

B.3.

perbie

Spirit & perbie.

Qualis
populus. talis
Sacerdos

Ubi, ubi
nil non con-
suet, in vitijs!

perbie, mendacijs, et uane glorie, spiritum.
Quid illa tertia Pauli in seipsum cautela,
quem in nobis locum habet? Quale nosmet
ipsos gregi dominico exemplum praebeamus?
Nullum esse potest in laicorum moribus uis-
tium, quo nos non coinquatur. Illi ne rerum
fluxatum studio toti sunt addicti? Nos simi-
liter terrenis cupiditatibus immergimur. Il-
li contentiones inter se, et in clerum inimi-
citas exercent? Nos iridem nobiscum et
cum illis odio certamus. Illi peierare, mentis
vi, nihil non lucri causa dissimulare solent? Non
aliter et nos iusiurantium intrepidè uiolas-
mus, quiduis fingere, quiduis praeendere ob-
temporale commodum audemus. Illi a te salu-
tationibus et huiusmodi uanis in rebus etas-
tem terunt? Nos in hac uanitate illos aequa-
mus. Et qua fronte illis dicere poterimus
(quod certe dicere debueramus) imitatores
nostri estote, cum in nobis non sit quod imi-
tarentur? sed de illis cautionibus quae nostram
in nosmet curam attingunt, haecenus sit dis-
cretum. Gregem uero dominicum an non ad es-
andem etiam quam nosmetipsos ratione, id est
peissime curauimus? omne hoc cautionis ges-
nus res in partes superius diuisum est, in
doctrinam quae praedicatur, in defensionem
gregis

gregis à luporum infestationibus, in impositionem manuum. Doctrina reuerendi patres ac fratres, quæ hisce aliquot annis hoc in regno prædicata est, huiusmodi fuit, ut eius nos magnoperè pudere ac poenitere deberet. Viderit quisque quomodo sese apud deum excusare possit. Mihi non modo qui zizania in agro dominico seminauerunt, sed et alij multi accusandi uidentur. Nam si nostro officio functi fuissetis, lupi qua ingrederentur, non tam facilè inuenissent. Incuria nostra et audaciam illis et uiam ad ingredendum faciliorem fecit. Alii uerò partim dormientibus nobis, partim non strenuè repellentibus ingressi quàm crudeliter. O deum immortalem, quàm immaniter gregem dominum laniauērunt? quàm innumeras animas in tartara demerserunt? quot pernicioſa dogmata in hoc regnum inuexerunt? Quod ante nostram ætatem nulli unquam ausi sunt, ut omnia simul ecclesiastica dogmata conuellerēt, id nos hisce temporibus factum uidimus. Neque ceremonijs suis usus, neque fidei sua integritas, neque moribus sua puritas permanſit, noua sacramenta, nouos ritus, nouam fidem, nouos mores effinxerunt, sacras literas non pro maiorū consensu, sed pro sui capis

eis somnio intelligendas putauerunt. Quam
licentiam sibi ipsis concedentes, quot scrip-
turae loca corruerunt? in quam horrenda
praecipitia & se & quotquot ipsos seques-
rentur, deuoluerunt? Et quoniam aliter sibi
authoritatem nisi catholicos sacerdotes &
episcopos calumniando ac falso criminando
conciliare non potuerunt, innumera de cat-
holicis sacerdotibus populo mendacia incul-
cauerunt. Eos non Christo soli omne salus
nostrae meritum tribuisse dictitantes,
sed uel equasse Christo, uel certe tanquam
per se ad nos redimendos, non satis potenti,
bona opera, sanctos & nescio quae coniunxerunt

† Habuerunt pijs bonis sanctos magna in ueneratione, sed ita ut
na opera Christo seruatori, nihil quidquam derogas-
magno se rent. Affirmabant catholicos sacerdotes ma-
p ut par trimonium non modò ut rem uilem & cons-
est in praetemptibilem spreuisse, sed ut impuram quos-
tio, que condemnasse, cum tamen catholici ma-
trimonium, & in numero sacramentorum sem-
per ponerent (quod isti innouatores non fe-
cerunt) & illius Paulini probè meminissent.

Hebr. 13. Honorabile connubium in omnibus & thos
rus immaculatus. Affirmabant catholici
eos remissionem peccatorum suis absolutio-
nibus

nibus & sacrificijs ita tribuisse ut se Christo
uel praeferrent uel certe aequarent. cum cat
holicis suam omnem auctoritatem à Christo
tanquam authore in ipsos ut in Christi mi
nistros defluxisse, libentissime fateantur. Af
firmabant eos confessionis onus tyrannice
populo imposuisse cum eius usus & anti
quissimus fuerit in ecclesia, & homines mas
xime semper in officio contineret. Affirmas
bant illud Apostoli ad Collossen. in catholicis
eis sacerdotibus & episcopis locum habere. Cap. 2.
Quid adhuc tanquam uiuentes mundo de
cernitis? Ne tetigeritis neque gustaueris
tis, neq; contrectaueritis, cum ecclesiastica
iciunia nullum cibi genus ut immundum con
demnent, sed utilissimam duntaxat reſrenan
de carnis disciplinam complectantur. Alia
sunt huius generis innumera, quibus catho
licos apud plebem infamabant, ut illorum
auctoritatem eleuarent. Pauli sermo non es
rat in persuasibilibus humane sapientiae uer
bis, at dicere (quod isti blasphematores dixe
runt) corpus Christi non esse in Eucharistia
propterea quod corporei sensus reclamant,
quod oculus panis & uini non humani corpo
ris, speciem illic uideat, quod gustus panem
& uinum, quae sumuntur, non carnem & sa
guinem

guinem esse iudicet, quòd idem corpus plu-
ribus simul in locis per naturam esse nò pos-
sit, quid est aliud quam in persuasibilibus hu-
manæ sapientiæ uerbis, de magno fidei mys-
terio pronunciare? Dum persuasibilibus hu-
manæ sapientiæ uerbis innituntur, dum sexa-
genarios senes calumnijs fictis de ponte des-
cendere conantur, dum è suo capite fingunt &
refingunt omnia. Christi religionem fere
pessundauerunt, innumeris erroribus hoc re-
gnum repleuerunt, Eangelium quod tam fre-
quenter habent in ore, operibus & ipso do-
ctrinæ genere, hostiliter impugnauerunt.
Venio proximè ad defensionem gregis à lu-
porum infestationibus quæ laudatissima cer-
te in nonnullis & episcopali sacerdotaliq[ue]
functione dignissima fuit. Qui pro Christi
ouibus, reuerendi patres, honorandi domini
ac fratres, opprobria, qui bonorum rapinas,
qui depriuationes, qui carceres, qui alia
multa indigna passi estis, uestra laus & ma-
ior est, quàm ut à me digne tractari, & ube-
rior, quàm ut hoc loco explicari possit. Vri-
nam ijsdem, quibus uos uestigijs reliqui om-
nes insistere studuissimus, ut man ueniente
lupo uel non fugissemus, uel non tacuisse-
mus. Niniūm hac in parte in officio nostro
claudis

elaudicauimus, nimio timore trepidauimus,
qui nullo timore terreri debuimus, leuissima
queq; aduersa aura nos mirum in modum per-
terrefecit. Sed & in impositione manuum
multipliciter nostra memoria peccatum fuisse
constat. Nam & dum sacris ordinibus
sua debita forma permansit, multi indocti,
multi leues, multi adulescētuli admissi sunt,
& ex quo adulterina illa ordinandi subintro-
ducta est forma, sutores, tinctores, textores,
fullones, tonsores, pharmacopole, mendici,
mimi, balatrones, hoc genus omne, stiuæ, quæ
ministerio uerbi aptiores. ad predicandum
& ad ministrandum accesserunt. Non quàm
doctus quis, non quàm honestæ uitæ, non
quàm grauis esset, ab istis innouatoribus
æstimatum est, sed num in catholicos, num
in sacra omnia strennue debacchari pos-
tuisset. Hoc pro doctrina, hoc pro morum
honestate, hoc pro grauitate sufficiebat. ut
erat quisque debacchator mendacissimus, ita
facillime ad hos gradus aspirabat. Sed nolo
diutius hanc malorum nostrorum sentinam
mouere, ne tetro ipsius odore nimium uos
suffundam. Reliqua quæ & multa & hor-
renda sunt, uobis tacite cogitanda, & in sis-
nu deploranda relinquam. Videris quàm
male

*Jeroboam
pueat:*

male iam nuper nostrates mercenarij uerius
quàm pastores Paulo obedierint dicenti. At
tendite uobis. &c. Duabus instituti mei par
tibus absolutis, in quibus & quàm bonus pas
tor fuerit Paulus, & quàm mali pastores
posterioribus hisce annis extiterint, ostēdi,
restat ea pars quam tertio & ultimo loco
tractandā proposui, in qua uidendū est, quid
sit faciendū, ut & nobis & gregi diligenter
attendamus. Atq; hic reuerendi patres ac
fratres consultissimum mihi esse uidetur, ut
quas olim bene sancitas fuisse leges ecclesi
asticas cognoscimus, eas reuocandas curea
mus. Non est opus magno labore aut studio
uestro ad nouos canones excogitandos. Vis
geant quę sunt à maioribus salubriter insti
tuta, uigeant quę ante hanc rerum innouas
tionem uiguerunt, quę olim obseruata, pos
pulum in officio continuerunt, nuper uerò
neglecta, fenestram ad heresim, ad scisma, ad
omnem licentiam aperuerunt, uigeant ins
quam hæc, & nos uelimus nolimus, tum nos
bis ipsis, tum gregi diligenter intendemus.
Cum uolo canones antiquos ualere, non id
tantum intelligo, ut communi consensu rati
habeantur, sed ut in moribus etiam nostris,
in omni uita, re, atq; opere exerceantur.

Quorū

Quorsum enim attinebit bonas leges in ecclesia constitutas habere, nisi secundum eas, etiam bene uiuatur? Nec ullum profecto fuit unquam tempus, in quo episcopi et sacerdotes, cautius ac diligentius uitam instituere debuerunt. Nunquam tam late per hoc regnum heresis peruagata est. Nunquam tam prona fuerunt ad errores hominum insensibilia, nunquam ad libertatem carnis tam proseliua, nunquam ordinis et seuerioris discipline tam impatientia. Quod nisi uestro exemplo illis praeluxeritis, nisi studiosè docendo, admonendo, exhortando ad ea, quæ recta sunt, eos animaueritis, nisi sacerdotaliter uiuendo illos ad uestri imitationem prouocaueritis, non uideo quæ resipiscentiæ spes reliqua esse possit in futurum. Atque hoc patres et fratres eo diligentius facere debetis, quod uos spiritus sanctus gregi suo preposuit pastores. Non est triuialis hæc uestra functio, non ab homine uobis commissa. A Deo optimo maximo ad hoc munus uocati estis, et ideo uocati, non ut otiosi sterteretis, non ut uoluptatibus indulgeretis, sed ecclesiam regeretis. Regiminis hoc est officium, uigilantiæ laboris, industriæ, et instructionis officium, non ignauiæ, non uoluptatis. Ecclesia

ecclēsia dei quam acquisiuit sanguine suo, quā
inestimabili pretio de manibus inimici rede
unt, ecclesia quæ grauissimis iam dudū tēpe
statibus iactata bonorū gubernatorū præsēs
et cōsilio et auxilio cū primis indiget. Recdi
ficandū est uobis tabernaculū dei, resuscitan
da ciuitas David, quæ cecidit, replēda aper
tura murorū eius, restauranda quæ corruēs
rūt. Venerūt enim gētes in hereditatē dei,
polluerunt templū sanctum eius, posuerunt
Hierusalem in pomorum, imō et in equorū
custodiā. Vineam quam dominus transtulit
de Ægypto, uindemiarunt omnes qui præter
grediuntur uia. Exterminauit eam aper de
sylua, et singularis ferus depastus est eam.
Sola sedet ciuitas plena populo. facta est qua
si uidua domina gentiū. princeps prouinciarū
facta est sub tributo. Plorans plor. uie
in nocte, et lachrymæ eius in maxillis eius.
Non erat qui consolaretur eā, ex omnibus
charis eius. Omnes amici eius spreuerunt eā
et facti sunt ei inimici. Oēs persecutores
eius apprehenderunt eam inter angustias.
Vie Sion luxerūt, eo quod nō essent qui ues
sirent ad solemnitatē. Oēs portæ eius des
tructæ sunt, sacerdotes eius gemuerunt, uir
gines eius squalide, et ipsa oppressa amaris
tudinē, facti sūt hostes eius in capite. inimici

eius locupletati sunt, quia dominus loquutus
est sup̄ eā propter multitudinē iniquitatū eo
ius. Hāc uos ecclesiā honorādi domini, reue
uerēdi patres ac frēs sic miserē afflictā tā
cōsolari, sic quassatā reficere, sic uulneratā
sanare, sic squalentē ornare debetis. Quam
obrē in uisceribus domini nostri Iesu Christi,
perq; sacerdotalē hāc uestrā functionē, p̄ si
quis est (ut certe est) in gregē Christi amor,
p̄ si quæ cura restaurāda religionis, uos ob
testor, ut quēadmodū Paulus sibi attendens,
corpus castigauit, adulationē, auaritiā, &
gloriā cōtēpsit, exemplū sese fidelibus pros
posuit, sic uos carnē refrenetis, adulationē,
auaritiā & gloriæ studiū fugiatis, uosipso
ad imitationē uniuerso regni huius populo
proponatis, quēadmodū itē Paulus gregi at
tendēs sanā doctrinā prædicauit, lupos dilis
gentissime ab ouili abegit, nō nisi dignis ma
nus imposuit, sic uos et quæ sunt recta, inces
santer prædicare, & lupos iā ingressos, quis
q; deinceps ingrediētur abigere, & dignis
manus imponere uelitis, ita fiet ut utrāq; cu
rā & eā quæ uosipso & eā quæ gregē at
tingit prote præstaturi sitis, ita fiet ut Paul
lo obsequamini dicēti. Attēdite uobis et uniu
erso &c. ita deniq; fiet, ut uestrū unusquis
q; in illo

illo die auditurus sit à domino . Euge serue
bone & fidelis, quia supra pauca fuisti i fides
lis, supra multa te constituam, intra in gau
dium domini tui, cuius gaudij participes
nos faciat sancta & indiuidua tris
nitas, Pater, filius, & spiritus
sanctus, cui est omnis hos
nor & gloria in seculis
la seculorum.
Amen.

ORATIO GVLIEL.

mi Pij Decani Ciceſtrenſis.

Septa est proximis his
ce diebus ex hoc ipso
consensu presidentis
bus uobis patres hos
noratissimi (quod fee
lix faustumq; sit) con
sultatio de republica

christiana instauranda, quæ ut olim sanctissi
mis communita disciplinis felicissimum oms
nium rerum statum attulit: ita eadem iam nō
modo collapsa, sed uelut per gradus quos
dam ab ipsis quasi concussa fundamentis, nul
lam fere respirandi spem exhibet, aut si quā
exhibeat, ea est fluxa, tenuis & perpusilla.
Neq; enim satis esse arbitror, ueterem illam
& orthodoxam ecclesiæ doctrinam, anti
quissimorum canonum & doctissimorum pas
trum testimonijs confirmatam asserere in lu
cem: nisi in id quoq; neruos omnes intenderi
tis patres grauissimi, ut antiqua, & iam cor
rupta ecclesiæ disciplina suam efficaciam &
robur in omnibus consequatur. Fieri enim
nunquam potest, ut ecclesiæ suus honos &
decus integrum consistat: si aut per ambis

C.I

tionem

tionem (quod iam prioribus annis factum
est) in exhausta quorundam cupiditati turpi
ter inserviamus adulterantes uerbum Dei,
aut si zizania & hereseos pestem superse
minantibus quibusdam, supini & otiosi uir
tutis satellites in utranq; aurem dormiamus
aut postremo si quod diu multi fecerunt car
nis curam fecerimus in concupiscentijs, idq;
impune. In tanta rerum omnium difficultas
te, intelligit prudentia uestra, patres uigilā
tissimi, ab ipsis edocti tum Apostolis, tum an
tiquissima ecclesie consuetudine nullam esse
se rationem ad hec omnia præstanda magis
efficacem, & magis oportunam, nihil magis
expeditum aut certius, quam sit conciliorū
& synodorum authoritas. In quibus nihil
magis uitandum iudicauistis patres, quam
confusam uerborum turbam & strepitum in
anem, in quo etsi aliquoties multa dici poss
sunt, quæ ad rem ipsam egregiè pertinent,
in tanta præsertim doctissimorum uirorum
corona, tamen quia nihil consultationes per
inde promouet, ac certus rerum dicendarum
tenor & perspicua series, uisum uobis est,
& quidem optima ratione, ut unus aliquis
publico omnium nostrum suffragio com
mendatus, id oneris, ueluti moderas

tor quispiam suscipiat, qui intempestiua si
que occurrerent, reijciat, imperfecta absol-
uat, & ad rem minus pertinentia rescindat.
Inferendis autem suffragijs nostris, etiam si
desse non poterant, & eruditione & mori-
probitate uiri cum primis spectabiles, qua ex-
re periculum imminebat, ne quorundam stu-
dia distraberentur in partes, dum alius ali-
merito admiratur & suspicit, nullo tamen
aut ambiente aut postulante, ueluti cor-
de uno & anima una in unum hunc uirum in-
signissimum conspirauimus omnes, hunc
præfecimus unum, qui ueluti uerbi dux sine
gula apud uos nominibus nostris exequatur,
quæ aut locus aut tempus exigunt.

Commendauit nobis hunc uirum, pa-
tres præstantissimi, recondita sacrarum lites-
rarum cognitio. Commendauit singularis
& eximia rerum experientia, prudentia &
sapientia, Commendauit etiam pia & mitis
suauiloquentia & elocutio.

Quæ ut præclara sunt Dei Optimi
maximi beneficia, ita eadem huic minime
profuturam, ingenue cum Paulo assererem,
nisi hijs accessissent etiam eximia charitas,
summa profitende ueritatis constantia,
& ad ipsa usque uincula, & carceres,

C.3. in ueris

in ueritatis testificationem inuicta & incon-
eussa perseuerantia. In qua quum multi fœs
de cesserint, unus hic è paucis persistit in-
teger & purus, utpote quem neq; gloria, aut
rerum illarum quas uulgus admiratur præ-
da protraxit in nassam ut alios permultos,
neq; terriculamenta aut minæ, quæ pusillas
nimes nimium perterrefaciunt, titubantem
quod dicitur deturbauit è uestigio, imò ut
palma potius (authore Plinio) aduersus in-
cumbentia onera quodammodo uires collis-
git: ita hic grauißima multorum inuidia su-
pra modum exagitatus, adeo non succubuit,
quod est desperantium ut quo magis impete-
rent, eo magis contemnerent. Mitto alias na-
ture & studij dotes, ne in adulationis suspis-
itionem spectare uideatur oratio. Id à uobis
contendo dignißimi patres, ut quem coniuns-
ctis animis (quod sancti spiritus symbolum
est certissimum) huic rei præfecimus,
hunc uos uestris calculis uelitis ap-
probare.

Simile;

ORATIO 10 ANNIS.

VVymfleii Archidiaconi Londoni-
niensis.

Reuerendi patres, de
domini mei obseruans
dissimi, superiori sessis-
sione uestra, per reueren-
dum patrem domis-
num Londoniensem epi-
scopum, consensu et
approbatione uestra, ex more et consuetu-
dine ueteri, iniunctum nobis fuit ac manda-
tum, ut conuenientes in unum de referendas
rio, (quem proloquutorem uulgo uocant) es-
ligendo, et uobis presentando, qui nostras
uices suppleret, imo qui nostram mentem ac
uoluntatem ad uestras paternitates referret
tractaremus et concluderemus. Et quoniam
morem iussionibus uestris (ut par erat) ges-
simus, ac quae iussistis perfecimus: uisum est
ceterui nostro uniuerso ut quae à nobis gesta
conclusaq; sunt, ea, me referente, quem licet
im meritum, ac longè isto officio inidoneum,
ad hoc elegerunt, in praesentiarum declar-
rentur et exponantur. Vt itaq; paternitates
uestrae reuerendae, quid hic gestum, factum con-
clusumq;

C. 3.

clusumq;

Simile.

Huiusmodi sit apertius ac manifestius intelli-
gatis paucis, sic habetote. In cœtu nostro re-
uerendi patres, fuerunt multi (gratia sit su-
superis) præstantissimis ingenijs, summa dos-
trina, admirabili eloquentia, experientia,
ac dexteritate singulari, denique nulla non uir-
tute excellentes. Quorum copia initio diffi-
cultatem nonnullam nobis fecit, circa referē-
darii nostri electionē. Nam id reuera nobis
accidebat patres, quod amenum pratum om-
nimodis floribus adornatū, ingredienti, ac eos
ronulā ex ipsis floribus cōpingere uolenti ac-
cidit. Vt enim is, dum oculos huc illucque des-
flectit, et singulorum pulchritudinem et des-
corem considerat, uariē afficitur, ac nunc
istum, nunc illum, pro concinnando corollo
in animum inducit, non nisi post longā secum
deliberationem statuere potest, quid sibi tan-
dem faciendum statuendumque sit quā com-
modissime, sic nos dū in cœtu nostro, huius
ingenium, illius literas, singulorum denique uir-
tutes, expendimus, dū omnes admiramur, et
cupimus omnes, uix tandem nos nostro nego-
cio explicamus. Et quid mirum inquam, quan-
do tantus eorum qui eligi possunt sit nus-
merus, ut nisi unus eligendus esset, omnes
profecto dignissimi sint, qui eligi debuissent

Cetes

Ceterum quando unum tantum oportet eli-
gi (sic enim iussistis patres, & sic negocijs
nostris maxime expedire uidetur) unum ele-
gimus quem certo scimus uos uestris suffra-
gijs ualde probaturos. Nam mirè & insignis
ter est prudens, multæ solertiæ & dexteris-
tatis, eruditionis ac eloquentiæ dotibus com-
mendatissimus, choro deniq; uirtutum omnis-
um sic clarus, ut quem huic præferamus cer-
tè non habemus, quanquam in nostro cœtu
ut diximus, uiri sunt multi, hiq; longe doctissi-
mi & ornatissimi. Huic VVESTONO nomen
est, cuius fama per totam Britanniam longe
est celeberrima. Hunc reuerendi & hono-
randi patres uobis uestra auctoritate & iu-
dicio approbandum præsentamus, supplican-
tes, ut quos adhæc tractanda concludens
daq; auctoritate uestra induxistis eos
eorumq; referendarium uestris
favoribus prosequi dignes-
mini.

MAGISTRI HUGO

nis Vvestoni, Decani Vvestmonasterij,

oratio coram patribus et clero

habita.

Demosthenes

Theophrastus

Cicero :

Um Demosthenes tot
tius Gracie lumen,
ante Philippum Mas
cedoniae regem uers
ba facturus obmutus
erit, cum Theophras
tus Philosophorum

doctissimus, & oratorum eloquentissimus
multum animo consternatus inter dicendum
sepius obticuisse feratur, cum ipse denique
Marcus.T.Cicero latinae facundiae parens,
& timorem quendam naturalem insitum ha
bens, meticolose orationum principia solitus
sit exordiri: mirum fortasse uobis uidebitur
ornatissimi praesules, doctissimiq; uiri, qua
effreni audacia (ne dicam audaci temeritate)
ego qui neq; usu multum, neq; doctrina satis
& ingenio parum ualeo, in hunc celeberris
simum coetum dicturus prodire ausim, ubi ans
te oculos quocumq; inciderint clarissima hu
ius regni lumina undiq; obuersantur. Sed ne
que uestrae excellentiae (quam uehementer
admiror)

admiror) ignoratio, neque inanis de me a te
nuitate (cuius sum mihi probè nescius) pera
suasio, sed difficile istud proloquendi munus
ab isto uenerandissimorum hominum coetu
mihi delegatum huc me pertraxit adegitq;
Mediocrитatis meae mihi probè conscius fas
cile intelligo, quàm longe sim impar grauißi
mis & maximis negotijs obeundis, quorum
prouinciam mihi beneuolus horum uenerans
dorum hominum consensus imposuit, eorum
etiam amicis de me errorem satis agnosco,
qui ex tam conferta doctiß. hominum coros
na ex tam uenerando grauiß. hominum coes
tu, me nullius pene eruditionis hominem præ
terea impeditioris linguae totius huius cons
fessus, imò fere totius nostrae Ecclesiae
linguam & os præfecerat. non possum tas
men quin de tanta & tam præseni illo
rum in me beneuolentia & gratias agam
maximas, & uestrae authoritati sanctissimæ
paream. Eidem igitur uestrae beneuolentiae
quæ hanc mihi prouinciam imposuit, confis
sus, breuiter ab eo, quod in ipsa re mihi uide
tur esse præcipuum, orationis meae exordis
um sumam. Conuenistis patres, consulturi
de religione, id est, re omnium tum maxima
tum sanctissima: cõuenistis uisuri triste spec
taculum

Et aculum, lugubrem matris uestre ecclesie
vultu, conuenistis (inquam) ut matrem uest
stram ecclesiam Christi misere laceram ac quasi
satam resarciatis, hereticorum telis iure oppu
gnatam, labefactam, ac pene solo equata
erigatis, fidem penes explosam reducat, reli
gionem excisam redintegretis. Ceterum quid
nobis minus conuenit, quam a me moneri, et
ad sincere religionis instauracionem excita
ri, qui tanta animorum alacritate in hoc ins
cumbitis, ut me prece datis, ut me a tergo re
linquatis, hortantur, quantum et uos patres ab
illustrissima nostra regina precurrente uos
ipsos esse superatos uideris. O inauditam et
admirandam dei bonitatem, nunquid enim un
quam accidit admirabilius, in tanta omnium
erummarum colluie, in tanto afflictionum ex
amine, in tanta ecclesie ruina, in tanto fidei
naufragio, religionis rebus fere conclamatis
uirgini ecclesie, uirginem reginam ceu pre
sens aliquod numen a deo opt. max. nobis das
ri, quasi coelitus demissum, cuius ductu et au
spicijs, cuncta hec tam misera, tam calamito
sa et nefanda reprimuntur, dissipantur, abi
guntur? Cuius Encomiastem agere mecum non
institui: partim quod temporis penuria (qua
premor) haud sinit, partim uero, quoniam ue

reor, ne laudibus (quas augere debeo) nonnisi
tū angustijs orationis meae, existimetur esse
detractū. Quid enī multiplicem illius do-
ctrinā, quae in hominibus rara est, cōmemora-
bo? Quid illius religionem sanctā (quod aiūt)
et rectā exequar, quid illius animū plane ma-
sculū et infractissimū? An non uidistis cons-
tantissimā inter difficillima, in magnis et es-
rectā, diligentissimam in minimis? Quodnam
obsecro felicius praesagiū, aut omen eccles-
siae ad nativum suae puritatis splendorem ine-
staurandae praefigurari potuit, quā quod
reginae nostrae nescio quo fato, certē non das-
ta opera, eodem die regio diademate insigni-
ri contigerit, qui ecclesiarum dedicationi so-
lemnis esse solet, et instaurandae, atq; expur-
gandae templi religioni tam enixē incumbit,
quasi huic uni uel nata uel donata sit, huic etā
sedulo se consecrat, ut pijsimīs omnibus im-
peratoribus aut aequari aut anteferri meri-
tissime possit. Theodosius ille sanctissimus im-
perator, nihil prius aut antiquius duxit ad
retundendos haereticorum impetus, quā ad
antiquos ecclesiae doctores, qui ante diutios
nē floruissent, cōfugere. Ita et nostra regis-
na in hysce suis purgandae uinae domini qua-
si praeludijs faciendum censet ac praecipit.

Theos

Theodosius:

Constantin;

Forimian;

Theodosius imperator intente orare solitus
est, ut sibi cooperaret Deus, ad ueritatis ele
ctionem inter tot opinionum dissidia, et om
nes sciunt nisi reginam ignorantes, quam ars
deter diurnis, nocturnisq; precibus deū opt.
max. sollicitat, ut omnes maxime tamen nos
Angli (quorum gubernacula suscepit) cas
tholica fidei ueritatē agnoscamus, agnitam
excolamus amplexemurq;. Quid Constanti
num illum constantissimum religionis assert
torem dicam? qui tanta pietate liberalitates
q; fuisse perhibetur, ut episcopis ex cunctis
terrarum partibus. Niccam accitis uictum
commeatūq; praestiterit, tantaq; inorum mā
suetudine ac reuerentia in ecclesiae preposi
tos, ut non in throno aureo gemisq; ornato,
sed minore sede, quam alijs, posita in medio
eorum ad episcoporum pedes confederit. At
quis tam cæcus, qui non clarè perspiciat nos
stram reginam hysce dei donis perinde illus
trari ac cælum suis stellis. uosq; parres us
niuersumq; clerū aut pari aut maiori reuerē
tia prosequi? Quod si Iouinianus laudibus
celebrandus sit à posteris, quod ab Athanas
sio hæreticorū propugnatore petierit, ut ei
rescriberet perfectam diuinorū dogmatum
disciplinam, quanto magis æternam nominis
gloriam

7
gloriam cōsequetur nostra regina, quæ mul-
tos Athanasios ex uniuersis sui regni finibus
coegit, coactos monet, hortatur, imperat, ut
cum dicendo, tum scribendo catholicam fidē
miseris modis disceptant resarcirent, resars-
citam tuerentur ac fouerent? Iouinianus ut
imperij sui terras ingressus est, primū scripsit
legem, ut catholici episcopi extorres et
exules de exilio redirent, et ecclesias eis red-
dendas esse professus est, qui fidem inuiolas-
biliter seruassent: ita et sacratissima regina
uos celeberrimos Angliæ procures uestris se-
dibus exturbatos ex teterrimis carceris
squaloribus eduxit, et ingenti cum populi
applausu proprijs restituit ecclesijs. felicissi-
ma Anglia quæ talem habet reginam. Beatissi-
ma Anglia, quæ tales habet episcopos. Beat-
tissimi et uos præsides, quibus donatum est
non solum in illum credere, sed pro nomine
eius pati. Audite uenerandi episcopi, sanctū
episcopū Chrysostomum, audite incarcerationi
in carceratū. Magna dignitas (inquit Chrys-
ostomus) et multa, regno et consulatu ue-
niuersusq; maior pro Christo ligari. Nam ni-
hil ita splendidum, ut uinctum esse propter
Christum. Vinctum esse propter Christum
illustrius est, quàm siue Apostolum, siue do-
ctorem

Iouinian J.

Chrysost.

Etorem, siue Euangelistam esse. Si quis Chris-
stū diligit, hic utiq; prius habebat, (optione
data, uincula ferre propter Christū quā
caelos inhabitare. Ligari pro Christo illus-
trius est, quā sedere ad dexteram ipsius,
bonestius est quā sedere super duodecim
thronos. Quod si quis mihi uel uniuersis celi,
uel huius cathenae copiam et optionem largi-
tus esset, cathenam hanc ego planē elegissē.
Deinde si aut mihi cū angelis standū fuisset
sursum, aut cum Paulo uincto, carcerē utiq;
præoptassem. Adhæc si quis me aut in nume-
rum et ordinem collocasset coelestium potē-
tiarum, earum etiam quæ prope sunt thro-
num dei, aut talem ligatum fecisset, talis utiq;
que ligatus esse uoluissē. Non ita beatum
dico Paulum, quod in paradysum raptus, atq;
quod in carcerem est coniectus, non ita bea-
tum æstimo, quod uerba audiuit ineffabilia,
quod uincula sustinuerit, non ob id adeo bea-
tum prædico, quod in tertium cælum raptus
est, atq; propter uincula. Et in scripturis
me non tantum delectat miracula patiens,
quantum malè affectus, flagellatus ac mise-
rabiliter tractus. Beati uos ob carcerem, ob
cathenas, ob iniecta uincula, beati inquam et
ter beati, imò sæpius. Totū orbē uobis concis-
liastis

liastis. Etiam longè absentes, amicos uobis
fecistis. Vbiq; terrarū & marium canuntur
uestra præclara facinora, fortitudo, constās
sentētiā, animusq; minimè sterilis. Nihil nō
tribunal quod alijs uideretur graue, uos deter
ruit, nō carnifex, nō tormentorū coaceruatio
nes, non minæ, quæ innumeras mortes nuncia
bant, non iudex qui ignem ab ore flabat: non
aduersarij qui frendebant dentibus, & inus
meris alijs insultandi modis gestiebant, non
tantæ calumniæ, non impudentissimæ accu
sationes, non mors ante oculos quotidie pro
posita, sed hæc omnia uobis uberem potius ac
sufficientem consolationis materiam præstis
tere. Et idcirco clari quidem uos, & celes
brant & prædicāt. Vos omnes amici nō solū
sed & inimici ipsi, qui hæc effecerunt. Tant
tares est uirtus, ut illā impugnantes admis
rentur. Tanta res est malitia, ut etiam qui
eam operantur, condemnent. Nondum decas
pitati estis cum iohanne Baptista, sed longè
acerbiora tulistis. Non enim idem est, breui
temporis momento caput amittere, & lon
go tempore cum talibus luctari doloribus,
terroribus, minis, uinculis, abductionibus,
bonorum rapinis, carnificum manibus, syco
phantarum impudentissimis linguis, conuitijs
salibus

salibus et dicacitatibus. Gaudete igitur, exultate, uiriles estote, corroboremini, cogitate quot uestro exemplo ad certamina armastis, quot fluctuabundos confirmastis, quantos spiritus resuscitastis. Nam afflictionibus uestris multum profuistis, non solum presentibus, sed et absentibus, nec ijs qui uiderunt, sed et ijs qui audiunt. Angliæ ecclesiam quæ uestris carceribus tam splendide illustrastis, quam uestris (inquam) carceribus Christo non tam seruastis, quam comparastis, pergite reedificare, muros Hierusalem iam ab hereticis dissipatos extruite, maceriarum ruinas implere, iuncturas à scismaticis concussas et disruptas in unitatis ecclesiæ compagine coniungite. Stereant, obganniant, debacchentur heretici, recto uos pede incedite in magnam domini ciuitatem Hierusalem, domum Dei, unitatem inquam ecclesiæ. Vbi altare unum, unum sacerdotium, unus Christus, extra hanc unitatem quisquis est, alienus est, prophanus est, hostis est, à qua unitate desistere à Christo exorbitari est, à qua unitate desiscere, errorum omnium seges est, à qua unitate desiscere, fundi nostri calamitas unica fuit. Sit uobis patribus exemplo Dionysius Corinthiorum episcopus maxime celebris, qui

Dionysius :

7
cuius illud est dictū, Oportuerat quidem etiam
pati omnia pro eo, ne scinderetur ecclesia dei, et
erat non inferior gloria suscipere martyriū, ne
scindatur ecclesia, quā est illa ne idolis immole-
tur. Imo secundū meā sententiā, maius puto hoc
esse martyriū. Ibi nāq; unusquisq; pro sua tan-
tū anima, in hoc uerò pro omni ecclesia marty-
riū sustinet. Sit uobis exemplo magnus ille Cap-
padox Basilius, de quo ita scribit Nazianzenus
quòd cum strenuè Caesaris præfectū alloqueret-
ur, & acriter perstringeret, atq; eo nomine à
præfecto procax: & superciliosus sit habitus,
notatusq; in hanc sententiā prorupit fortasse
antea in episcopū nō incidisti. Omnino enim pro
religione certantes, hoc agimus modo, in alijs
modesti sumus, & omnibus hominibus his
miliores, ita enim mandata iubent, nec solū con-
tra caesaris potentiā, sed nec contra uiles homi-
nes supercilia attollimus: Vbi uerò dei pericli-
tatur negociū cunctis alijs contēptis ad deū solū
respicimus. Vos igitur inimicorū hominum lin-
guas, calūnias irrogatas, cōtumelias, probra, re-
moras nihil faciatis. Animos uestros nō terrefa-
ciāt, quin despectui potius ac cōtēptui habeatis
Nā si ita se res habet (ut Cypriani uerbis utar)
quod iniquissimorū hominū timeatur audacia, ut
quod mali iure & equitate nō possunt, temeris

Basilius:

Cyprianus:

tate atq; desperatione perficiant. actū est de episcopatus uigore, & de ecclesie gubernatione actum est de sublimi, & diuina potestate. Nec Christiani ultra esse, aut durare possumus, si ad hoc uentū est, ut perditorū minas atq; insidiā perimescamus. Nec nobis ignominia est, pati a fratribus quod passus est Christus, nec illis gloria est facere, quod fecit Iudas. Iā uerò ut ad finē properemus, unū a uobis (reuerendi patres) huius uenerandi cœtus nomine, cuius me cōmuni suffragio linguā & os præsccistis, nō tam petere, quā impetrare cōtendo, obsecroq; nimirū ut pristina illa dignitas et authoritas cleri Angliæ iā quasi postliminio: huic celeberrimo cœtui doctissimorūq; hominum cōuentui uindiceretur ac restituantur. Si enim uerius sit, quā ut possit negari, & manifestius, quā ut dissimulari debeat, quod in ueteri lege deus opt. max. leuitas & sacerdotes sue legis ac controuersiarū, quæ inde nascerentur interpretes cōstituerit si in nouo testamento Christus omnia, quæcūq; scribæ & Pharisei super cathedrā Moysis sedentes dixerint, seruare ac facere turbis præceperit: si nō solū de Apostolis, sed & de eorū successoribus dictū cōsiterit, Qui uos audit, me audit, et qui uos spernit, me spernit. si si uirū sanctus posuerit episcopos, ut regerent ecclesiā. Si Paulus

Chri. Autho-
 ritas, et dig-
 nitas;

lus Apostolus Iesu Christi, huius rei Titum in
Cetera reliquerit, ut quae deessent corrigeret, si
membra sic in suo corpore, quod est ecclesia, dis
gessit Christus: ut suum cuique locum, suum cuique
munus attribuerit, alios apostolos, alios prophe
tas, alios doctores constituendo, si à maioribus de
nique nostris et prudenter in initio institutum, et
totius orbis consensu, deinde confirmatum fuerit, ut
de religione, non unice, potissimum tamen ad eos
qui ministri Christi, et dispensatores mysterio
rum dei à Paulo Apostolo dictitantur, pertractan
da et definienda referretur, nunquam satis des
mirari possim, quo consilio id iuris et potestatis,
nobis ademptum fuerit, quod omnibus maioribus
semper fuerit concessum? Quorsum quæso ex ul
timis totius regni oris euocantur Decani, Archi
diaconi, theologi gravissimi legum peritissimi. qui
sensus habent in scripturis exercitatos, quique
in lege domini meditati sunt omnibus diebus vi
tae suae: si illorum suffragia in sua (quod aiunt) as
rena nihil omnino ponderis sint habitura? Quid
hic oleum et opera perdimus? Quid aliud quam
larvae habiti sumus? Sine nostro enim consilio nes
cimus consensu facta, transacta sunt omnia. At quam
pie et feliciter rerum exitus tandem docebit.
Quid quod libro blasphemiarum conspersissimo, erro
ribus refertissimo, qui nomine religionis reli

Liber, qⁱ d^r
Præfatus.

+

Chrysost.

Hilarius :

gionem tollit, sacramenta diminuens, uniuersū
orbē cōdemnat, quem præcatoriū nuncuparunt
uniuersis obtrudendo nunquā accesserit noster
calculus, qua de re quantopere nobis gratulans
dū esse arbitror haud facile dixero. Quæ accus
ratiū euoluenti in mentē mihi uenit Chrysostos
mi querela, si quando uera, dubio procul nostra
tempestate longē uerissima. Quid tantū tandē
peccauit ecclesia dei, quā tanta res ipsius ec
clesiæ dominū excitauit iduxitq; ut illā tāto cū
eius dedecore tā ignominiosiss. tā laruatīs histri
onibns, ganeonibus, sedis episcopis regendā tra
deret. Adhibenda ergo (ut inquit Hilarius)
omnis cura, ne hæretici sint peritiores in despes
tatione uitæ quam nos in spe uitæ, ne illi plus sol
licitudinis ad falsa impendant, quam nos ad ues
ta. Atq; hoc nobis grauior incumbit cura, quod
non apud homines solū, sed ipsum adeo tremens
dū dei opt. max. tribunal, cuius cognitionem nis
hil latere, cuius iusticiā nihil effugere potest, cū
in rebus omnibus, tum uel maxime in religione
peculiari domini negocio, rectē aut secus a nos
bis dictorū factorūq; rationem cōstare oportet.
Industriam porro meam tam maximā adhibitus
rū me polliceor, quam uos maximam in me bene
uolentiā exhibuistis. Adhibebo inquam quantā
maximā possum, ut uestre de me expectationi
satisfas

satissacian. Quod si per omnia nō fuerō confes-
satus, non tam uos mihi qui quantum possum
sum pręstaturus imbecillitatē quā uobismet
ipsis amicissimum de me errorem uestrum con-
donabitis. Mihi deesse potero, uobis & huic
uenerabili confessui non sum
defuturus unquam. Dixi.

RESPONSVM ET EX

hortatio reuerendi patris domini Edmundi
Londinensis episcopi.

Um tacitus apud me consi-
dero, uestram, charissis-
mi fratres & amici, in
procedendo diligentiam
solertiam, & dexteritas
tem, non possum nō ualde
de laudare ingenia ue-
stra, summamq; uestram probitatem, nō possum
nō probare ualde actiones omnes uestras. Quid
enim (quęso uos per deum immortalem) hic in
uobis quouis modo desiderari potest, quod non
multo antea sit excogitatū & prouisum prudēs-
ter, & piē, quod non rimatum ac excussum dili-
genter & scāulo, quod nō elaboratū, & perfec-
tum ingeniosē & celeriter? Vos enim pro ea,
D.3. qua

qua præditi estis prudentia et solertia, nō (quod
multi solent) neglectim & sparsim, sed concors
dibus animis, simul & serio, in unum cōuenistis.
Qui certè gradus nonnullus est ad optimas acti
ones feliciter prouehendas. Vos non studijs par
tium, aut priuatis animorum affectibus, indulsis
stis, id quod publicas actiones plurimum remos
rari solet, sed honestis rationibus adducti, quod
iustum, quod rectum, quod pium, quod bonum,
ac bonum quidem ipsum publicum ob oculos uest
ros habuistis. Vos non quid uoluptati aut ama
bitioni placere, sed quid reipublicæ christiane
prodesse possit, prudenter & sedulo, ubiq; ut
apparet, animaduertistis & cauistis. Itaque
cum uestris suffragijs, uirum tam doctum,
tam ingeniosum, tam eloquentem, tam catho
licum & bonum, deniq; tam omnilaude dig
num, & omnibus ordinibus tam gratum, & cha
rum in referendarium uestrum, concordibus stu
dijs elegistis & presentastis, quid ni expectes
tis ut magna à patribus uobis, ut par est, & has
beaturn & agatur, & referatur gratia? Quid ni
ab omni clero & populo, quos tam magno affe
cistis beneficio ingentem laudem & gloriam
pro uestris meritis reperietis? Quid ni
deniq; à deo opt. max. quem hoc facto uestro ho
norastis, premium illud ingens, quod benefacis
entibus

entibus largiri solet, immortale scilicet, & nunc
quam marcescens uestro iure sperare debeat?
Hij siquidem fructus sunt, fratres & amici, pul
cherrimarum uestrarum actionum, uobis ab ipso
suis summa benignitate expectandi. Sed id quod
que præterea accedit commodi, quod hic uester
referendarius, pro sua bonitate & prudentia,
uobis non suggeret, nisi quæ salutaria erunt &
ualde pia, & idem pro suo candore & ingenij
sui summa dexteritate, quæcunq; suggesserit fe
liciter tractabit. Idem deniq; pro ea quæ est apud
optimam, clementissimamq; reginam nostram, gra
tia & fauore, quæ tractata erunt, perficiet cele
riter & fructuose. Quamobrem cum in hoc re
rum statu, & ueluti præludio, tam fecistis prus
denter & pie, orandi estis plurimum, ut rursus
in unum conuenientes cum hoc uestro referens
dario, pari studio & uoluntate quæ supersunt,
& quæ uestris prudentijs uisa erunt digna &
necessaria quæ tractentur, ea sic tractetis &
expediatis, ut ad laudatum tandem finem perducere
possint. Quæ in re, nihil dubitandum est, quin pas
tres ac dominos meos plurimum honorandos, hic
presentes, habituri sitis longe beneuolos. Ipsi
namq; pro sua erga uos beneuolentia & studio,
proq; sua erga deum & christianam religionem pi
etate, deniq; pro sua in rempublicam charitate

¶

Et amore omnes uestros conatus et studia, sua
omni opera et authoritate sedulo promouebūt,
adiuuabunt, et prouehent. Id quod illorū nomi-
ne uobis serio et bona fide pollicor, ac
ueluti fide iubeo.

FINIS.

EXCVSVM LONDI-
ni in ædibus Iohannis Cawodi,
typographi Regiæ Ma-
iestatis.

Anno. M. D. LIII.
Mense Decembri.

4
MINISTROMACHIA;

IN QVA

EVANGELICO-

RVM MAGISTRORVM

ET MINISTRORVM, DE EVAN-

GELICIS MAGISTRIS, ET MINISTRIS

mutua iudicia, testimonia, conuicia, maledi-

cta, iræ, diræ, minæ, furæ, proscriptiones, cõ-

demnationes, execrationes, & omnibus se-

culis inauditi Anathematismi

recensentur.

PER

STANISLAVM RESCIVM

collecta.

Re: Russæ;

COLONTAE,

Apud Henricum Falkenburg.

Anno dñi. 15. XCII.